

Notat 16: Høringssvar: Bidrag til arbejdet i ekspertgruppen for ændring af karakterskala

Ekspertgruppen for ændring af karakterskalaen skulle som led i arbejdet invitere til at gå i dialog med interessenterne på området. Ekspertgruppen skulle herunder også inddrage repræsentanter fra de kunstneriske uddannelser under Kulturministeriet.

I perioden fra den 17. juni 2020 til den 3. juli 2020 har 49 organisationer således fået mulighed for at komme med bidrag til arbejdet i ekspertgruppen for ændring af karakterskalaen. Organisationerne er blevet bedt om at give et bud på en ny eller justeret karakterskala med udgangspunkt i ekspertgruppens kommissorium. Alle bidrag skulle konkret forholde sig til de i kommissoriet oplyste udfordringer ved 7-trins-skalaen samt de oplyste krav, som ekspertgruppen skal imødekomme i sine forslag til modeller.

Der er modtaget 24 høringssvar fra samlet set 36 organisationer¹. I dette notat er alle 24 høringssvar indsat. Der henvises til bilag 5 i ekspertgruppen for ændring af karakterskalaens rapport for oversigt over hørte organisationer.

Indhold

1	13 lederforeninger (fælles høringssvar).....	2
2	Akademikerne	4
3	Danmarks Lærerforening.....	8
4	Danmarks Private Skoler og Gymnasier	9
5	Dansk Erhverv.....	10
6	Danske Erhvervsskoler og –Gymnasier.....	11
7	Danske Gymnasier	12
8	Danske HF & VUC	13
9	Danske Universiteter	14
10	Efterskoleforeningen	15
11	Elevorganisationen Modstrøm.....	16
12	Erhvervsskolernes ElevOrganisation	19
13	Fagbevægelsens Hovedorganisation	20
14	Finanssektorens Arbejdsgiverforening.....	21
15	Frie Skolers Lærerforening	24
16	Gymnasieskolernes Lærerforening.....	25
17	Kommunernes Landsforening (KL)	26
18	Kulturministeriets Rektorer.....	27
19	Landssammenslutningen af Handelsskoleelever.....	32
20	Rektorkollegiet for de Kunstneriske og Kulturelle Uddannelser.....	33
21	Rektorkollegiet for de Maritime Uddannelser.....	34
22	Skole og forældre.....	36
23	Studenterforum UC	37
24	Uddannelsesforbundet	38

¹ 13 lederforeninger har indsendt et fælles høringssvar. Nogle af de 13 lederforeninger har dertil sendt supplerende høringssvar på vegne af deres organisation. Der henvises til oversigten over hørte organisationer og modtagne høringssvar bagerst i bilaget.

1 13 lederforeninger (fælles høringssvar)

I lyset af de politiske overvejelser om at justere karakterskalaen er 13 lederforeninger på uddannelsesområdet – fra grundskole til videregående uddannelser – gået sammen om at formulere en række fælles anbefalinger til en justering af karakterskalaen.

De 13 foreninger er:

- Danmarks Private Skoler og Gymnasier
- Danske Erhvervsakademier
- Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier
- Dansk Friskoleforening
- Danske Gymnasier
- Danske HF & VUC
- Danske Landbrugsskoler
- Danske Professionshøjskoler
- Danske SOSU-skoler
- Danske Universiteter
- Rektorkollegiet for de Kunstneriske og Kulturelle uddannelser
- Rektorkollegiet for de Maritime Uddannelser
- Skolelederforeningen

Overordnet anbefaling

De 13 lederforeninger er enige om, at der er en række udfordringer forbundet med den nuværende karakterskala og dens anvendelse. Samtidig ser foreningerne store transaktionsomkostninger forbundet med at indføre en ny karakterskala.

Det er lederforeningernes vurdering, at udfordringerne med karaktergivning ikke alene handler om selve den numeriske skala, men også bl.a. spørgsmålet om absolut eller relativ karaktergivning, trinbeskrivelserne og fagenes målbeskrivelser.

Derfor er det foreningernes overordnede anbefaling, at der ses nøje på, hvilke uhensigtsmæssigheder der kan afhjælpes gennem ændringer af *anvendelsen* af skalaen. Problemerne løses ikke alene ved at ændre selve den numeriske skala.

Konkrete anbefalinger

Lederforeningerne har følgende konkrete anbefalinger til karakterskalaen:

- Én skala: Der bør være én karakterskala på tværs af hele uddannelsessystemet.
- Trinbeskrivelserne I: Beskrivelserne af hver enkel karakter i skalaen, trinbeskrivelserne, bør ændres, så de i højere grad omhandler den enkelte præstations styrker og svagheder i forhold til målopfyldelsen frem for mangler.
- Trinbeskrivelserne II: Det bør formuleres tydeligt i trinbeskrivelserne, hvad der kræves af en præstation for, at den vurderes bestået.
- Selve skalaen: Hvis der ændres på selve den numeriske skala, bør der være samme afstand mellem trinene, herunder at de store afstande på midten af skalaen mindskes for at modvirke skævvridning af skalaen og karakterinflation. Der bør desuden ikke være negative karakterer, da det pædagogisk og didaktisk ikke giver mening at anvende negative vurderingsmarkører for en præstation.
- Parametre i karaktergivningen: Karakterer bør udelukkende bedømme faglige præstationer.
- International sammenlignelighed: Det er vigtigt, at elever og studerende kan anvende danske eksamensresultater i international sammenhæng.

- Absolut eller relativ karaktergivning: Det bør fastlægges, om karaktergivningen i Danmark skal være absolut eller relativ. I dag er det et både/og, og det er meget uhensigtsmæssigt for karaktergivningen. *Baggrund: Karaktergivning skal ifølge bekendtgørelserne ske på grundlag af de faglige mål i det enkelte fag eller forløb (absolut karaktergivning), og der må ikke tilstræbes nogen bestemt fordeling af karaktererne (relativ karaktergivning). Selvom 7-trins-skalaen er en absolut skala med karaktergivning ud fra målopfyldelse, var det Karakterkommissionens forventning, at de beståede karakterer over tid og for store populationer ville følge en normalfordeling.[1] Hertil kommer, at også ECTS-skalaen bygger på en normalfordeling. Begge dele forudsætter relativ karaktergivning, hvorfor 7-trins-skalaen ender mellem to stole.*
- Fagenes målbeskrivelser: Særligt den absolutte karaktergivning kræver præcise målbeskrivelser, idet karakterskalaens trinbeskrivelser tager udgangspunkt i målopfyldelsen af det enkelte fag. Når fagenes målbeskrivelser på nogle uddannelser er upræcise, bliver det sværere at anvende skalaen og foretage en præcis bedømmelse. For at sikre mere ensartede og gennemsigtige bedømmelser bør fagenes målbeskrivelser derfor præciseres.

2 Akademikerne

Overvejelser om en ny karakterskala

Akademikerne ønsker hermed at bidrage til det vigtige arbejde i Ekspertgruppen til ændring af karakterskalaen. Til formålet har Akademikerne tappet ind i den store erfaringsbase med bedømmelse og karaktergivning, der er hos de medlemsorganisationer, der organiserer undervisere på de gymnasiale uddannelser og de videregående uddannelser; erhvervsakademier, professionshøjskoler, kunstneriske videregående uddannelsesinstitutioner samt universiteter.

Belært af erfaringerne fra Karakterkommissionen, skal Akademikerne appellere til, at der gives tid til en åben og reel debat, når ekspertgruppen offentliggør sit bud på en ny karakterskala således, at resultatet af bestræbelserne bliver en ny langtidsholdbar karakterskala. Væsentlige dele af kritikken, der blev rejst af Karakterkommissionens forslag til ny karakterskala i 2004 er således stadig gældende her i 2020. Eksempelvis er ideen om en minuskarakter aldrig slået igennem blandt undervisere og bedømmere, ligesom kritikken af de store spring i karakterskalaen heller aldrig er forstummet.

Akademikerne skal ikke her komme med et bud på en ny karakterskala, idet vi afventer ekspertgruppens forslag. Vi vil dog anbefale, igen belært af erfaringerne med 7-trinsskalaen, at en ny karakterskala bliver så tilpas ny i sine skalatrin, at den formår at frigøre sig fra 7-trinsskalaen og dermed den hidtidige forståelse af de forskellige karakterer. Eksempelvis er 7-tallet i nuværende karakterskala formelt set en bedre karakter end i 13-skalaen, uden af det afspejles i praksis. Forklaringen kan være, at 7-tallet i begge karakterskalaer er en midterkarakter, hvorfor forståelsen af 7-tallet fra 13-skalaen de facto har overlevet i 7-trinsskalaen.

Akademikerne har formuleret fem hensyn for en god karakterskala og dens anvendelsen, idet Akademikerne vurderer anvendelsen af karakterskalaen mindst lige så vigtigt som selve skalaens indretning. De fem hensyn vil danne grundlag for Akademikernes vurdering af ekspertgruppens forslag til løsningsmodel.

I Akademikernes optik skal en god karakterskala og dens anvendelse kunne:

1. Understøtte en positiv læringskultur
2. Reducere en negativ præstationskultur
3. Være gennemsigtig, fair og anvendelig i forhold til optagelsessystemet
4. Indgå i intern kvalitetssikring af uddannelserne
5. Være internationalt sammenlignelig

1. Understøtte en positiv læringskultur

Det væsentligste fokus for en ny karakterskala bør være, hvordan karakterskalaen, og anvendelsen af skalaen, kan bidrage til en positiv og motiverende læringskultur. Fokus bør være på hele uddannelsessystemet, men dog med et særligt fokus på ungdomsuddannelserne, da det er her, de unges læringskultur bliver grundlagt, og som de tager videre med sig gennem uddannelsessystemet.

En positiv og motiverende læringskultur skal understøttes af nye trinbeskrivelser. Når opfyldelsen af læringsmål er udtrykt i forhold til mangler, sådan som er gældende for nærværende, får man en læringskultur, hvor perfektion giver størst anerkendelse, mens fx kreativitet og selvstændighed ikke belønnes, snarere tværtimod. De unge retter ind efter, hvorledes deres præstationer bliver bedømt, og de afkoder hurtigt, hvad der forventes for at få en høj karakter – de lærer at undgå risikoen for at begå fejl. Perspektiverne ved en sådan nulfejlskultur er ganske vidtrækkende, ikke mindst fordi det at turde begå fejl, og ikke kun at holde sig til det sikre, rent faktisk er en del af en god læringsproces.

Det forhold, at trinbeskrivelser kan være med til at påvirke læringskulturen, understreger behovet for nye formuleringer af trinbeskrivelserne, der i stedet for at udtrykke mangler, bør formuleres positivt, eksempelvis ved at udtrykke udviklingspotentialer.

Ud fra et læringsperspektiv har 7-trinsskalaen samtidig det grundlæggende problem, at de store spring mellem midterkaraktererne, gør den uegnet som pædagogisk redskab, ikke mindst på grunduddannelserne og ungdomsuddannelserne. Store afstande gør det vanskeligt at animere og motivere eleven til en ekstra indsats, fordi det at rykke sig fra en lavere til en højere karakter er så meget desto sværere. Derfor bør læren af erfaringerne med 7-trinsskalaen også være, at der skal være samme afstand mellem trinnene i skalaen.

Endelig er der ud fra et pædagogisk perspektiv, behov for to ikke-bestået-karakterer. En sådan differentiering giver underviseren mulighed for at skelne mellem 1. den næsten-beståede præstation, der har en grad af faglig fundering og hvor karakteren kan bruges til at animere eleven til en ekstra indsats, og 2. den præstation, der er uden nogen grad af faglighed, fx hvor eleven eller den studerende afleverer blankt eller ikke dukker op til eksamen.

2. Reducere en negativ præstationskultur

Det er bredt erkendt, at mistriivsel blandt unge – elever og studerende – er et stigende samfundsproblem. Der er givet mange forskelligartede grunde hertil, men der er næppe tvivl om, at 7-trinsskalaens har sin del af ansvaret for en uhensigtsmæssig præstationskultur i uddannelsessystemet.

Derfor bør en ny karakterskala, og anvendelsen af denne, have som erklæret mål at bidrage til et opgør med en uhensigtsmæssig og negativ præstationskultur med mistriivsel til følge blandt elever og studerende.

Et nyt udgangspunkt bør være, at karakterer skal bruges med omtanke. Politisk som i alle dele af uddannelsessystemet, bør der derfor være et fokus på, hvorvidt eleverne og de studerende modtager for mange karakterer og for lidt informativ feedback? Om den rigtige balance er fundet på de respektive uddannelser?

Der er i de senere år gjort gode erfaringer med karakterfri første år på gymnasieuddannelserne. Hensigten har været at give de unge mulighed for at lære at lære uden at skulle bekymre sig om at afkode, hvordan man præsterer bedst inden for karaktersystemets logik. Disse positive erfaringer bør overføres til en generel anvendelse af en ny karakterskala, således at karakterfri første halv eller hele år med informativ feedback bruges som onboarding-strategi på ungdomsuddannelserne.

Tilsvarende skal nye studerende i starten af deres videregående uddannelse igennem en transformeringsproces, hvor de fra at være elever nu er studerende med ændret læringsperspektiv og ansvar for sin læring. Derfor er der også for de videregående uddannelser behov for en tilsvarende onboardingstrategi, fx ved at gøre 1. semester karakterfri og i stedet afslutte fagene med bestået / ikke-bestået suppleret med skriftlig feedback til de nye studerende.

Eleverne og de studerende må gerne have ambitioner om at præstere godt, men problemet er, at 7-trinsskalaens trininddeling bidrager til et unødigt præstationspres, idet alene 10-tallet og 12-tallet bliver set som ”gode” karakterer. Det store spring fra mellemkarakteren 7 til topkaraktererne 10 og 12 skaber en perception af, at der kun er to ”gode” karakterer. Ligesom det forhold, at det alene er de to topkarakterer, 10 og 12, der er to cifrede, også er med til at bidrage til en sådan opfattelse blandt elever og studerende. Derfor bør en ny skala have en ens trininddeling.

I forlængelse heraf er idéen om en +karakter heller ikke den rigtige vej at gå, da det alene vil bidrage yderligere til en præstationskultur. For de afsluttende opgaver på de videregående uddannelser kan der være behov for at skelen mellem den perfekte præstation og den ekstraordinære præstation. I

stedet for en +karakter til at belønne det særlige, det ekstraordinære, kan det for kandidatspecialer og afsluttende bacheloropgaver derfor overvejes, at de studerende, der har lavet en ekstraordinær præstation kan få en supplerende udtalelse til deres karakter.

3. Være gennemsigtig, fair og anvendelig i forhold til optagelsessystemet

Karaktersystemet udgør nøglen til optagelsessystemet for de videregående uddannelser og bidrager til at skabe gennemsigthed og gør systemet særdeles omkostnings- og tidseffektivt. Undersøgelse fra EVA viser samtidig, at kvote 1's karaktergennemsnittet er mere retfærdigt end kvote 2's optagelsessamtaler og motiverede ansøgninger, fordi karaktergennemsnittet er baseret på en bred vifte af års- og eksamens karakterer, givet af uddannede undervisere, hen over en 2-3 årig periode.

En ny karakterskala bør derfor fortsat være baseret på talværdier således, at der kan beregnes et gennemsnit.

For at sikre et retfærdigt optagelsessystem, er det samtidig afgørende med tilstræbt ensartethed i karaktergivning, hvorfor en ny karakterskala fortsat bør være absolut, altså hvor karakteren gives ud fra en vurdering af i hvor høj grad elevens eller den studerendes præstation lever op til læringsmålene for faget/eksamenen.

Det kunne overvejes at formulere kravene til de respektive karaktertrin i de givne fag, ud fra en taksonomisk forståelse af forskellige vidensniveauer, herunder at disse formuleres på tilpas højt abstraktionsniveau da trinbeskrivelserne skal kunne bruges i forskellige fag og dele af uddannelsessystemet.

4. Indgå i intern kvalitetssikring af uddannelserne

EVA's evaluering af 7-trinsskalaen (2019) viser, at trods det forhold, at 7-trinsskalaen er absolut, har der fundet en karakterinflation sted, særligt på professionsbachelor- og kandidatuddannelserne, men også mellem fagområder ses forskelle i karaktergivningen.

EVA's evaluering peger på, at et manglende fokus på ensartet karaktergivning som led i den interne kvalitetssikring på de videregående uddannelsesinstitutioner, kan være med til at forklare karakterglidningen. Et generelt kritikpunkt i EVA's evaluering er da også, at karaktergivningen ikke har indgået som en del af den interne kvalitetssikring på de videregående uddannelser, og at dette forhold heller ikke var klart udfoldet i Karakterkommissionens rapport.

Den eksterne censur er studerendes garant for, at eksamener bliver gennemført på ordentlig vis, og at de studerende tildeles den rette karakter. Derfor spiller censorkorpserne da også en vigtig rolle i forhold til den interne kvalitetssikring på de videregående uddannelser, og censor-formændene skal således blandt andet afgive en årlig beretning og indgå i dialog med uddannelsesinstitutionerne om uddannelsens eller fagets udvikling.

Det bør derfor overvejes, hvordan censorkorpserne formelt og reelt bliver del af monitoreringen af karaktergivningen inden for censorområdet uddannelser. Dette kunne fx ske ved, at censorformændene, som en del af deres årlige beretning, bedes om at kommenterer på fagets eller uddannelsens karakterstatistik. Ligeledes at karaktergivningen, karakterfordelingen og karakterniveau, indgår som fast punkt i dialogen mellem censorformænd og uddannelsesinstitution.

5. Være internationalt sammenlignelig

I en verden med stor studentermobilitet på tværs af landegrænser, hvor unge danskere tager til udlandet for at læse, og udenlandske studerende søger ind på danske videregående uddannelser, vokser behovet for at kunne oversætte karakterskalaen internationalt, ikke mindst for at sikre en fairness i optagelseskraevne. Netop behovet for at kunne oversætte karakterskalaen internationalt var en afgørende beveggrund for at erstatte 13-skalaen med en 7-trinsskala.

Særligt undtagelseskarakteren 13 skabte problemer for de danske studerende, fordi en sådan undtagelseskarakter stort set ikke kendes i udlandet og som derfor er svær at oversætte entydigt. Reelt betød denne undtagelseskarakter, at danske studerende blev forfordelt i konkurrencen om uddannelsespladserne i forhold til internationale studerende, såvel herhjemme som i udlandet.

Ideen om en undtagelseskarakter til belønning af den ekstraordinære præstation er derfor, med samme begrundelse som i 2004, en forkert vej at gå.

3 Danmarks Lærerforening

Danmarks Lærerforening forslag til en evt. ny karakterskala.

På en evt. ny karakterskala:

- Bør der ikke være spring mellem karaktererne.
- Skal karaktererne udtrykke elevernes færdigheder og kundskaber – ikke deres mangler.
- Skal der ikke være minus-karakterer.
- Er der ikke behov for en ny karakter til ”anerkendelse af den ekstraordinære præstation” (som det gamle 13 tal).

4 Danmarks Private Skoler og Gymnasier

Foreningen har ikke som udgangspunkt et forslag til en konkret karakterskala. Vi ønsker, at en ny karakterskala skal følge disse principper:

- Afstand mellem de enkelte karakterer bør være ens.
- De internationale skolars karaktersystem skal kunne oversættes til den nye karakterskala (bl.a. IB og Cambridge). Derudover gives der i Danmark karakterer efter andre landes karakterskala (fransk / tysk). Disse skal også kunne oversættes til den nye karakterskala. Oversættelsen skal bl.a. bruges i forbindelse med optag på ungdomsuddannelser og videregående uddannelser i Danmark.

5 Dansk Erhverv

Dansk Erhverv er meget enige i kommissorium for ekspertgruppe for ændring af karakterskalaen. Det fanger i meget høj grad problemerne med den nuværende skala, og behovet for en reform.

Det har taget meget lang tid at få den nuværende skala implementeret, og netop karakterskalaen er et område, mange har en holdning til. Der tales således stadig om præstationer til UG eller 13 til trods for, at disse udmærkelser ligger meget langt tilbage i tiden. Det bør derfor også overvejes om de skitserede problemer kan løses ved en reform af den eksisterende skala, således at fx arbejdsgivere og andre modtagere af eksamensbeviser kender og kan sammenligne karakterer over tid.

I forhold til kommissoriet vil vi gerne fremhæve følgende udfordringer, som særligt relevante for Dansk Erhverv:

- De store spring mellem skalaens midterste karakterer, 4-7-10. Vi er helt enige i, at disse trin udfordrer elever, studerende og undervisere. Det giver ikke det mest retvisende billede af eleven og den studerendes præstation med så store spring, og mange vil ikke være tilfredse med en karakter under 10.
- Der er for meget fokus på fejl og for lidt på kreativitet. Hvis man ingen fejl laver skal man have 12 i uddannelsessystemet. På arbejdsmarkedet belønnes man for innovation, som pr. definition betyder fejl i processen. Vi er bekymrede for, at karaktersystemet kan skabe en kultur hos unge, hvor de ikke tør tage chancer og tænke nyt. Dansk Erhverv ønsker derfor, at en kommende skala i højere grad belønner nytænkning og kreativitet i opgaveløsningen.
- Den ekstraordinære præstation belønnes ikke. Dansk Erhverv støttede op om ideen om 12+. Vi mener, at der er behov for at give en ekstra anerkendelse til den ekstraordinære præstation.
- Det er vigtigt for Dansk Erhverv at karakterskalaen kan bruges internationalt, og ikke sætter danske studerende bagud, når de søger plads på internationale uddannelsesinstitutioner.

6 Danske Erhvervsskoler og –Gymnasier

Aktuelt er der politisk fokus på en mulig revision af karakterskalaen i Danmark. Politikere såvel som organisationerne på uddannelsesområdet er optagede af emnet, og på den baggrund har Danske Erhvervsskoler og –Gymnasier (DEG) formuleret en politik på området. DEG mener, at nedenstående forslag bør indgå i en revision af karakterskalaen.

Forslag

Karakterer til at vurdere og evaluere elever skal ikke indeholde de store numeriske spring, som vi kender i dag.

- Der skal ikke være minuskarakterer.
- Optagelse på de videregående uddannelser bør i højere grad foregå ved optagelsesprøver og optagelsessamtaler.
- I det omfang der anvendes karakterer som adgangsregulering til de videregående uddannelser, bør det i højere grad være det vægtede gennemsnit, hvor studierelevante fag har en større vægt end andre fag.
- En karakterskala skal kunne oversættes internationalt.

Skalaens trin og tal

Der er argumenter for og imod at ændre den nuværende karakterskala. Der vil være store transaktionsomkostninger forbundet med at ændre og implementere en ny karakterskala i uddannelsessystemet. Samtidig kan man sige, at én ting er skalaen og tallene, en anden og mindst lige så vigtig dimension er anvendelsen og trinbeskrivelserne i karakterskalaen. Beslutes det politisk at ændre skalaen, mener DEG, at karakterer til at vurdere og evaluere elever ikke behøver at indeholde de store spring, vi kender i dag. Det er problematisk med de store numeriske spring mellem karaktererne - som ikke nødvendigvis betyder, at der er store forskelle i præstationerne - hvis gennemsnittet er vigtigt. Særligt 7-tallet står så meget alene, at det bliver en generel karakter, der dækker alt for bredt. Karakteren bliver af vores elever generelt opfattet som en bred og lidt ligegyldig karakter i stedet for som hensigten: En karakter for den gode præstation. Samtidig er DEG optaget af at understøtte motivation og læring, og i det lys giver minuskarakterer ikke mening. DEG mener dog, at det giver mening at have to karakterer under bestået; en karakter for ”uacceptabelt” og en anden for ”under bestået” men med faglige elementer.

Optagelse på videregående uddannelser

DEG mener, at optagelse på de videregående uddannelser i højere grad bør foregå ved optagelsesprøver. I det omfang der anvendes karakterer som adgangsregulering til de videregående uddannelser, bør det være vægtede gennemsnit, hvor studierelevante fag har en større vægt, som afgør om en elev kan optages på en videregående uddannelse.

International anvendelse af karakterskalaen

DEG mener, at der bør være én gennemgående karakterskala i hele det danske uddannelsessystem og at det er vigtigt, at man kan oversætte skalaen i en international sammenhæng. Dvs. at en eventuel ny karakterskala må indeholde 5 bestået karakterer og 2 dumpekarakterer.

Anvendelsen af karakterer på uddannelser

I lov- og regelgrundlaget for evaluering og karaktergivning er der et tydeligt fokus på den løbende feedback til eleven i undervisningen. Det betyder, at skriftlige produkter, præsentationer m.m. i den løbende undervisning skal evalueres uden brug af karakterer, point-systemer eller tilsvarende former for bedømmelse. DEG mener, at det er vigtigt at fastholde fokus på den løbende feedback til eleven for at fremme og understøtte læring frem for et ensidigt karakterfokus blandt eleverne.

7 Danske Gymnasier

Danske Gymnasier mener, at 7-trins-skalaen skal justeres ud fra den overordnede ambition, at skalaen skal bidrage til i højere grad end i dag at fremme en god læringskultur, der motiverer eleverne til at lære og modvirker en usund præstationskultur.

På et mere overordnet plan ser vi, at udfordringerne med 7-trins-skalaen ikke alene handler om selve den numeriske skala, men også om anvendelsen af skalaen. Her tænkes især på, at selvom 7-trins-skalaen er en absolut skala med karaktergivning ud fra målopfyldelse, var det den daværende Karakterkommissions forventning, at de beståede karakterer over tid og for store populationer ville følge en normalfordeling. Det kræver i princippet en relativ karaktergivning, hvor karakterer gives relativt i forhold til hinanden og de præstationer, de er et udtryk for, og ikke i forhold til en konkret målopfyldelse. Samtidig valgte man at opbygge 7-trins-skalaen på samme måde som ECTS-skalaen (med syv trin, heraf to dumpekarakterer) for at sikre den internationale sammenlignelighed. Men ECTS-skalaen er en relativ skala og bygger også på en normalfordeling, altså en forventning til hvordan karaktererne fordeler sig, hvilket gør, at man kan argumentere for, at 7-trins-skalaen er landet lidt mellem to stole; skalaen skal anvendes absolut, men forventes alligevel at blive anvendt relativt. Alt i alt har det nogle steder i uddannelsessektoren skabt uklarhed om karaktergivningen. Danske Gymnasier vægter en stærk national kvalitetsstandard højt, hvilket forudsætter en absolut karaktergivning.

I forlængelse af ovenstående har Danske Gymnasier følgende input til udformningen af karakter-skalaen:

- Der bør være samme afstand mellem skalaens trin, herunder at de store spring på midten af skalaen reduceres for at modvirke skævriddning af skalaen og karakterinflation. Der bør desuden ikke være negative karakterer, da det pædagogisk og didaktisk ikke giver mening at anvende negative vurderingsmarkører for en præstation.
- Trinbeskrivelserne bør justeres, så de i højere grad forholder sig til den enkelte præstations styrker og svagheder frem for præstationens fejl og mangler i forhold til målopfyldelsen. Skalaens trinbeskrivelser skal i højere grad hænge sammen med fagenes faglige krav og motivere eleverne til at dygtiggøre sig og arbejde selvstændigt.
- En justering af skalaen må ikke devaluere værdien af en studentereksamen. En justering af skalaen, hvor der fremover kun er én dumpekarakter i stedet for to, fx i en 0-2-4-6-8-10-12 konstruktion med 2 som beståkarakter, bør derfor suppleres med et krav om, at studentereksamen ikke er bestået, hvis man har over et vist antal 00'er. Dette vil være en let forståelig regel, der ikke komplicerer unødigt. BUVM opfordres til at analysere karaktererne fra sommereksamen 2019 til en vurdering af, hvor mange 00'er der vil være en passende grænse.
- Vi anbefaler ikke at indføre 12+ på det gymnasiale område, da dette kan bidrage yderligere til en usund præstationskultur, og da 12+ kan skabe vanskeligheder for vores studenter ved ansøgning om optagelse på udenlandske uddannelser. Derimod vil 12+ kunne indføres ved eksaminer der afprøver eksaminanden inden ansættelse i et erhverv (universiteter, professions-skoler, erhvervsuddannelser), uden problemer.
- Vi anser det ikke for at være en præmis for karakterskalaens anvendelighed i en international sammenhæng, at den indeholder syv trin, eftersom dette ikke er tilfældet for fx den svenske og den engelske skala. Det forekommer derimod mere væsentligt for den internationale sammenlignelighed, at man går væk fra opkoblingen til ECTS-skalaen, og at der i tillæg til eksamensbeviserne gives en officiel omregningsvejledning.

8 Danske HF & VUC

Danske HF & VUC er enige i, at der er en række udfordringer forbundet med den nuværende karakterskala og dens anvendelse. Udfordringerne med karaktergivning handler ikke alene om selve den numeriske skala, men også bl.a. spørgsmålet om absolut eller relativ karaktergivning, trinbeskrivelserne og fagenes målbeskrivelser. Det er derfor foreningens overordnede anbefaling, at der ses nøje på, hvilke uhensigtsmæssigheder der kan afhjælpes gennem ændringer af **anvendelsen** af skalaen.

Konkrete anbefalinger:

- **Trinbeskrivelserne I:** Beskrivelserne af hver enkel karakter i skalaen, trinbeskrivelserne, bør ændres, så de i højere grad omhandler den enkelte præstations styrker og svagheder i forhold til målopfyldelsen frem for mangler. Dette betyder også, at bedømmelsen bør tage udgangspunkt i en placering af præstationen på hele skalaen frem for at starte på 12.
- **Trinbeskrivelserne II:** Det bør formuleres tydeligt i trinbeskrivelserne, hvad der kræves af en præstation for, at den vurderes bestået.
- **Selve skalaen:** Hvis der ændres på selve den numeriske skala, bør der være samme afstand mellem trinene, herunder at de store afstande på midten af skalaen mindskes. Dette kan fx løses ved at ændre skalaen til følgende 7 trin: 0, 2, 4, 6, 8, 10 og 12. Vi ser store transaktionsomkostninger forbundet med at indføre en ny karakterskala, hvilket bør tages med i beslutningen om eventuelle ændringer af skalaen. Vi anbefaler derfor justeringer af den nuværende skala frem for en helt ny skala. Vi anbefaler ikke, at man genoptager den gamle 13-skala.
- **Absolut karaktergivning:** Det bør tydeliggøres at der er tale om en absolut karaktergivning.
- **Fagenes målbeskrivelser:** Særligt den absolutte karaktergivning og karakterskalaens trinbeskrivelser kræver præcise målbeskrivelser. For at sikre mere ensartede og gennemsigtige bedømmelser bør fagenes målbeskrivelser præciseres.

9 Danske Universiteter

Danske Universiteter har nedenstående bidrag til ekspertgruppens arbejde for en ændring af karakterskalaen. Hvis karakterskalaen ændres:

- bør der være samme afstand mellem karaktererne (afstanden mellem de enkelte trin i karakterskalaen mindskes, så enkelte karakterer har mindre indflydelse på gennemsnittet),
- bør der ikke være minus karakterer,
- bør der være mere vægt på styrkerne i præstationen (bedømmelseskriterierne ændres, så der tages udgangspunkt i styrkerne i den studerendes præstation frem for udelukkende at tage udgangspunkt i fejl og mangler i præstationen),
- bør der være en beskrivelse af, hvorfor man er bestået (hvad er beståelsesgrænsen),
- bør der være det samme karaktersystem gennem hele uddannelsessystemet,
- ønsker universiteterne en international kompatibel skala med 7 trin, hvoraf de 5 karakterværdier afspejler en bestået præstation, og 2 karakterværdier afspejler en ikke-bestået præstation.

10 Efterskoleforeningen

Efterskoleforeningen takker for muligheden for at komme med konkrete løsningsforslag til en ny karakterskala. Foreningen har ikke et konkret forslag til en ny eller justeret karakterskala, da det vil kræve mere tid og flere ressourcer, end der har været mulighed for os at afsætte de sidste 2 uger af juni.

Men vi hilser det meget velkomment, at regeringen ønsker at se på en eventuel ændring af den nuværende karakterskala, der har flere uheldige elementer i sig. En ny eller justeret karakterskala kan forhåbentlig være et bidrag til at mindske det karakterpres, som i dag opleves på mange uddannelser, og som vi også kan genkende fra mange af vores efterskoler.

11 Elevorganisationen Modstrøm

Overordnet kommentarer

Vi er i Modstrøm meget glade for at være inviteret til at give inputs til en ændring af karakterskalaen. Vi ser klart nogle muligheder ved at ændre den nuværende skala og tænke nye måde at imødekomme de udfordringer, som evalueringen har vist.

Generelt mener vi, at simple karakterer med tal skal udvikles, hvis de skal være fremtidssikret på lang sigt også. Et tal og en simpel beskrivelse giver ikke et kvalificeret billede, at den person, der bliver vurderet og eksamineret. Vi bevæger os mod en tid, hvor personlige kompetencer og en kreativ tilgang bliver mere og mere efterspurgt på arbejdsmarkedet, og i den videre fremtid. Derfor er det vigtigt at have blik for mere end det absolutte niveau på en skala for, hvor en elev eller studerende placerer sig. En karakter og en simpel beskrivelse kan være god i de enkeltstående eksaminationer, men fortæller ikke nok om den person, der har fået den karakter.

Derudover er følgende punkter og overvejelser en prioritet.

Om en genindførelse af 13-skalaen

Anbefaling:

Genindfør ikke 13-skalaen som den så ud inden.

Motivation:

At genindføre 13-skalaen vil modsige grunden til at man indførte 7-trins- skalaen i første omgang - f.eks. med henblik på omskrivning til internationale skalaer. Dog kan flere karakterer givet et mere nuanceret billede af de givne karakterer - en skala med færre karakterer vil derfor være mindre nuanceret.

Om indførelse af en karakter for den ekstraordinære præstation

Anbefaling:

Den ekstraordinære præstation skal anerkendes. Dog ikke ved en karakter, men ved en skriftlig udmærkelse.

Motivation:

En anerkendelse af den ekstraordinære præstation kan skabe større motivation og gøre karakterer mere nuancerede. Dog virker det skævvridende, hvis den ekstraordinære præstation skal anerkendes med en talmæssig karakter. Det vil give samme effekt som med karakteren 13 på den gamle skala, hvor det egentlig var 11, der var den tilfredsstillende og selvstændige præstation og det skævvrider den internationale sammenligning. I stedet for at anerkende den ekstraordinære præstation med en karakter, ser vi, at det bliver anerkendt gennem en skriftlig udmærkelse. Vi ser det gjort på samme måde som på erhvervsuddannelserne, hvor der både bliver givet karakterer af talmæssig værdi, samtidig med, at der er mulighed for få en udmærkelse for en præstation, der ligger ud over de givne karakterer. Dette bliver gjort både med en symbolsk anerkendelse og en skriftlig beskrivelse af ens ekstraordinære kompetencer. Dette giver mulighed for både at anvende en karakterskala, der giver et retvisende billede internationalt, samtidig med, at man anerkender den ekstraordinære præstation. Den skriftlige beskrivelse må dog ikke stå alene, da beskrivelser kan kommunikeres på mange forskellige måder og derfor være flertydig. Der skal derfor laves en standardiseret løsning på udmærkelser.

Om afskaffelsen af minuskarakter

Anbefaling:

Fuld opbakning til at afskaffe minuskarakterer

Motivation:

At ekspertgruppen skal lave en ny karakterskala, med et krav om, at der ikke skal indgå minuskarakterer er en vigtig prioritet. En minus karakter indikerer, at man kan blive dårligere til det der egentlig forventes. En minuskarakter tæller nedad og kan opfattes som om, at man er blevet dårligere end udgangspunktet. At kunne få minus, har aldrig gjort noget godt. En minuskarakter er et stort stempel der påvirker negativt. Det kan vække en skam i de unge og kan direkte være demotiverende for den videre læring.

(Derudover kan denne snak også relateres til den uddannelsesparatbedsvurdering (UPV), der ligger i folkeskolen, der giver samme oplevelse af, ikke at kunne leve op til minimumsforventninger. Det virker som en forkert måde at vurdere unge mennesker på. UPV er for at vurdere om man er kvalificeret til at gå videre på en uddannelse. Med de nye FGU-uddannelser er formålet med UPV'en modstridende, da FGU også anses som en uddannelse og at man bliver anbefalet til FGU, når man bliver vurderet ikke uddannelsesparat. Som det mindste kræver det en omformulering af, hvad UPV'en er og skal kunne.)

Om den laveste karakter på skalaen

Anbefaling:

Indfør en skriftlig tilføjelse til den lavest mulige karakter i de tilfælde, hvor den bliver givet.

Motivation:

Når der i sjældne tilfælde bliver uddelt en bundkarakter, kan det for nogle elever nogle gange give en oplevelse af fiasko og skam. Selve tallet bliver en påtaget identitet, frem for at man får et blik for, hvor man kan forbedre sig. Derfor anbefaler vi, at man indfører en skriftlig tilføjelse til den givne bundkarakter, således at man kan få en forståelse for, hvad man kan arbejde på at forbedre.

Om springet mellem karakterer

Anbefaling:

Springene mellem karaktererne skal være det samme - samme interval.

Motivation:

For store og varierende spring mellem karaktererne er for komplicerede at forstå. Ved at sikre samme spring mellem alle karaktererne sikrer man en større gennemsigtighed og forståelsen for, hvad der skal gøres, for at rykke sig på skalaen bliver tydeligere.

Om læringsperspektivet i karakterskalaen

Anbefaling:

Lav nye beskrivelser af hver karakter, så der er større fokus på læringsudbytte og mindre fokus på mangler

Motivation:

De nuværende beskrivelse af karaktererne har for stort og absolut fokus på mangler, hvilket underminerer fokus på læring i karakterskalaen. I en ny beskrivelse kunne man måske skabe en kombination af beskrivelserne fra 13-skalaen og 7-trins-skalaen. Derudover kunne der være mere fokus på kreativitet i beskrivelserne af bedømmelser.

Et konkret bud på en ny karakterskala

Anbefaling:

0 - 2 - 4 - 6 - 8 - 10 - 12

Hvor det kræver karakteren 2 for at bestå, en skriftlig begrundelse ved en bedømmelse på 0 og en udmærkelse ved den ekstraordinære præstation gennem en symbolsk tildeling.

Motivation:

Ved at holde fast i en skala på syv værdier, kan man opretholde en tilgængelig international omskrivning.

At lade værdierne være positive tal, skaber man muligvis en automatisk mere positiv tilgang til karakterskalaen.

Ved at give en skriftlig begrundelse for at få karakteren 0, flytter man fokus fra at man bliver et tal på en skala, til at tilbyde et direkte blik på, hvor man kan rykke sig ift. ens egen læring. For den ekstraordinære præstation skal der være en standardiseret måde at anerkende præstationen på, der ikke er en karakter. På den måde undgår man at placere sig selv i en skævvridning i international sammenligning, samtidig med, at man anerkender og fremhæver den ekstraordinære præstation. Et muligt system at bruge, kunne være det der bliver brugt på erhvervsuddannelserne i dag - hvor udmærkelser ros, bronze, sølv og på nogle uddannelser guld bliver givet ud fra de opnåede karakterer, samt ud fra en vurdering af elevens adfærd og opførsel i løbet af uddannelsen - altså om eleven eller den studerende har udmærket sig med sin personlighed og medmenneskelighed.

Om brug af +,- eller pil og og ned

Anbefaling:

Brug ikke ekstra tegn, men hold karaktererne til rene tal.

Motivation:

Ekstra tegn i karaktererne skaber unødvendig vurdering og mere forvirring

Afsluttende bemærkning

Som afsluttende bemærkning, anbefaler vi, at ekspertgruppen bliver omdannet til en følgegruppe for den nye karakterskala, så der løbende kan holdes øje med, hvordan den nye karakterskala udfolder sig og kontinuerligt kan vurdere kvaliteten.

12 Erhvervsskolernes ElevOrganisation

I Erhvervsskolernes ElevOrganisation (EEO) støtter vi op om ekspertgruppens krav om, at der ikke skal være en minus karakter, da vi vurderer at det kan give en negativ effekt på eleverne, hvis de får at vide, at deres præstation var mindre værd end ingenting (0).

Dog støtter vi ikke op om forslaget om, at tilføje en pluskarakter, til ekstraordinære præstationer, da vi tror at dette vil bidrage negativt til karaktterræset, og det karakterpres der i forvejen ligger på de unge. Vi anerkender at der er mange elever der får 12, men mener ikke at en plus karakter er den rigtige måde at løse problemet. Derimod foreslår vi at man kigger på normalfordelingen af karakterer, så eleverne i sandhed får den karakter, som matcher deres præstation.

Vi anbefaler også at ekspertgruppen har fokus på formativ evaluering i udarbejdelsen af beskrivelserne til karaktererne, så skalaen lægger op til, at læreren skal hjælpe eleven på vej til at blive endnu bedre, end vedkommende er på det givne tidspunkt. Dette er grundet i at vi tror på at eleven bliver dygtigst ved at få beskrevet, hvad der skal arbejdes på, frem for hvordan eleven har klaret sig førhen. Vi tror også at det vil give en mere præcis karakter, der beskriver hvor eleven ligger nu, frem for at kigge på, hvordan eleven har ligget før. Det vil give elever bedre muligheder for at forbedre sig og få et bedre resultat i enden.

Det er også vigtigt at lægge fokus på udarbejdelsen af beskrivelserne for karaktererne i forbindelse med erhvervsrettede fag, da en karakter i nuværende form, mere beskriver præcisionen af arbejdet, frem for hvor god en arbejder, eleven er. Dette gør at det på visse erhvervsuddannelser ikke bliver betragtet som den bedste præstation at få 12, men derimod at ligge midt i skalaen. Vi ønsker at karakterskalaen vil afspejle erhvervslivet og erhvervsuddannelserne bedre, end den førhen har gjort.

Såfremt ekspertgruppen vurderer det nødvendigt at udarbejde en ny skala, ønsker vi at disse ting bliver taget i mente:

Udregning af gennemsnit

Skalaen skal gerne udarbejdes på en sådan måde, at der er tilpas langt imellem de enkelte karakterer, til at det vil være nemt at se på gennemsnittet, og vurdere hvor eleven ligger. Gennemsnittet skal gerne kunne påvirkes tydeligt nok, hvis eleven får en karakter højere eller lavere end hvad deres gennemsnit ellers ligger på. Dette er så eleven har en tydelig og gennemskelig mulighed for at kunne påvirke sit gennemsnit, hvis de ønsker det forbedret.

Tilpas langt imellem karaktererne, til at eleven kan gennemskue, hvorfor de har fået den karakter de har, fremfor karakteren over.

Vi støtter naturligvis op om, at der skal være lige langt imellem karaktertrinene, så man ikke har de samme spring, som man har med 7-trins skalaen. Vi tror dog også at det vil bidrage positivt til elevernes trivsel, hvis der er tilpas langt imellem karaktererne, til at gøre vurderingen gennemsigtig for eleven. Vi ønsker ikke at eleven skal sidde med en uvished om, hvorfor de ikke fik karakteren over, hvis det virker til at der er ubetydeligt kort imellem de forskellige trin. Vi håber at I vil tage vores inputs in mente i jeres videre arbejde, så vi får en karakterskala der er let anvendelig på hele uddannelsessektoren.

13 Fagbevægelsens Hovedorganisation

En ny karakterskala skal give mening hele vejen gennem uddannelsessystemet, og karakterskalaen må ikke blive begrænsende for læring uanset uddannelsestype. FH lægger vægt på, at den nuværende 7-trinsskala langt hen af vejen fungerer godt. Der er imidlertid behov for at ændre de uhenigtsmæssigheder, som der er peget på i evalueringen af 7-trinsskalaen fra 2019. FH lægger vægt på følgende pejlemærker i arbejdet med en ændring af karakterskalaen:

- Faglig progression og løsning på de store spring på midten af karakterskalaen
Karakterskalaen skal som helhed understøtte faglig progression, uanset om der er tale om korte eller længerevarende uddannelser. Ikke mindst de store spring på midten kan i praksis være uhenigtsmæssige i forhold til at vurdere en faglig progression. Det kan være demotiverende for eleven/den studerende, som ikke får dokumenteret de faglige forbedringer.
- Trinbeskrivelser for karakterer skal fokusere på positiv målopfyldelse
Det er vigtigt, at trinbeskrivelserne ikke kun lægger sig op ad en summativ beskrivelse men at de også rummer en mere formativ beskrivelse, der kan pejle eleven/studerende i en retning, der kan vise et forbedringspotentiale. FH mener, at trinbeskrivelserne for de enkelte karakterer i højere grad skal formuleres, så de understøtter faglig progression og har et positivt fokus på målopfyldelse frem for mangler.
- Kvalitetsunderstøttelse og gennemsigtighed i karaktergivning
Der er stor forskel på, hvordan der arbejdes med understøttelse og kvalitetssikring af karaktergivningen på tværs af uddannelsesområder. Indførelse af ny karakterskala skal have fokus på kvalitetsunderstøttelse, herunder også gennemsigtighed i karaktergivningen på tværs af uddannelsesinstitutionerne.
- Anerkendelse af den ekstraordinære præstation
Det er FH's vurdering, at det vil være mest hensigtsmæssigt, at anerkendelse af den ekstraordinære præstation sker i form af en udtalelse i tillæg til eksamensbeviset for erhvervskompetencegivende uddannelser frem for i form af en ny karakter. Udtalelsen vil kun skulle laves ved afsluttende karakterer og med det formål at kunne dokumentere, hvad der kendetegner den ekstraordinære præstation til internationalt brug og over for kommende arbejdsgivere.

Forslag til skala

FH foreslår, at ekspertgruppen afdækker mulighederne for en karakterskala med følgende trin: 0-2-4-6-8-10-12, hvor 2 er bestået og 12 gives for den fremragende præstation. De enkelte trinbeskrivelser skal formuleres relativt overordnet, så der er plads til at anvende karakterskalaen på en hensigtsmæssig måde afhængigt af uddannelsesniveau og -type, herunder mulighed for at vægte en formativ eller summativ anvendelse af skalaen. Den konkrete anvendelse af karakterskalaen for de enkelte uddannelsesniveauer og -typer skal understøttes fra central hold, således at skalaen anvendes på en ensartet måde.

I tillæg hertil kan muligheder for at anerkende den ekstraordinære præstation i form af et tillæg til eksamensbeviset for erhvervskompetencegivende uddannelser med fordel afdækkes.

Det vurderes, at en løsning på de brede spring mellem midterkaraktererne, nye trinbeskrivelser for de enkelte karakterer samt et generelt fokus på kvalitetssikring i anvendelsen af karakterskalaen kan modvirke karakterinflationen. Det er dog vigtigt, at ekspertgruppen også afdækker betydningen af ekstra trin i toppen af skalaen, også i lyset af at karakterniveauet har været stigende.

14 Finanssektorens Arbejdsgiverforening

Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA) har med tak modtaget en invitation fra Børne- og Undervisningsministeriet til at bidrage med konkrete løsningsforslag til udarbejdelsen af modeller for en ændret karakterskala til brug for arbejdet i ekspertgruppen for ændring af karakterskalaen.

Bidraget skal tage udgangspunkt i ekspertgruppens kommissorie og skal konkret forholde sig til de oplyste krav, som ekspertgruppen skal imødekomme i sine forslag til modeller.

FA's bidrag er herunder beskrevet i forhold til disse krav:

Ad 1. Modellerne for karakterskalaer skal kunne anvendes til bedømmelse af elever og studerendes faglige præstationer.

FA er enig men vil understrege vigtigheden af, at elever og studerende bliver bedømt på både deres faglige og personlige præstationer, dvs. også på deres evne til at formidle og præsentere deres viden.

Personlige kompetencer spiller en stigende rolle for aftagerne på store dele af arbejdsmarkedet. Samtidig er det generelt positivt at understøtte unges personlige udvikling ved at udfordre dem i at stille sig op foran klassen og levere en mundtlig fremstilling.

Det er derfor stadig vigtigere, at også denne del af elevers og studerendes kompetencer bliver trænet og bedømt i uddannelsessystemet.

Ad 2. Modellerne for karakterskalaer skal kunne anvendes på samme måde i hele uddannelsessystemet.

FA er enig og ser meget gerne, at modellerne for karakterskalaer i højere grad sikrer, at karaktergivning anvendes så entydigt som muligt på tværs af sammenlignelige uddannelsesinstitutioner i hele landet. Dvs. så fx alle universiteter har den samme forståelse af, hvad der kræves for at få et 10-tal.

Det vil gøre det lettere for aftagerne af dimittender at bedømme deres faglige niveau.

Ad 3. Modellerne skal repræsentere karakterskalaer, der fortsat er absolutte skalaer med eksplicite læringsmål.

FA er enig i, at karakterskalaerne fortsat skal være absolutte skalaer med eksplicite læringsmål. Disse læringsmål bør være så konkrete som muligt, samtidig med at de skal kunne anvendes så bredt, som det nu er nødvendigt i forhold til at sikre en national standard.

FA mener samtidig, at der er behov for et opgør med den eksisterende "mangelskala", som risikerer at flytte fokus fra elevers og studerendes præstationer til deres mangler. Det kan skabe et demotiverende læringsmiljø. Modellerne bør i stedet bidrage til en positiv og motiverende læringskultur ved fx at udtrykke udviklingspotentialer i stedet for mangler.

"Mangelskalaen" skaber også uklarhed for bedømmerne.

Det er fx uklart, hvad forskellen er på "nogle mindre væsentlige mangler" (som er beskrivelsen af karakteren 10) og "en del mangler" (som er beskrivelsen af karakteren 7). Handler sidstnævnte om væsentlige eller uvæsentlige mangler? Og lægger ordet "mindre" sig til ordet "væsentlige", eller skal det snarere forstås som "få"?

Samtidig bør der være samme afstand mellem trinene i skalaen.

De meget store spring i 7-trinsskalaen kan være demotiverende for elever og studerende, der har brug for at yde en ekstra indsats men som finder, at der kan være meget langt fra fx et 7-tal til et 10-tal.

De store spring er også vanskelige at arbejde med for bedømmerne. Det kan være sværere at indplacere en elevs eller studerendes konkrete præstation i en skala med så store trin.

Det stigende pres på eleverne i fx gymnasiet om at nå et så højt gennemsnit som muligt for at kvalificere sig til optagelse på en videregående uddannelse kan samtidig bevirke, at bedømmerne i tvivlstilfælde vil være mere tilbøjelige til at give en for høj end en for lav karakter.

Det kan skabe grobund for yderligere inflation i karaktergivningen.

Ad 4. Der skal kunne udregnes et gennemsnit.

FA tilslutter sig fuldt ud dette krav, som udgør en forudsætning for det effektive og retfærdige optag af titusindvis af studerende hvert år via kvote 1.

FA mener imidlertid, det bør overvejes, om der kan udvikles modeller, som sikrer, at det første år på gymnasiet og det første år på en uddannelse gøres karakterfri, og at eksaminer her alene skal bestå og kombineres med grundig feedback til den enkelte elev/studerende. Dette år skal så ikke tælles med i gennemsnittet.

Det vil bidrage til en mere konstruktiv indgang til de nye læringsmiljøer for elever og studerende og må forventes af modvirke unødigt frafald.

Ad 5. De enkelte karakterer og trindifferentieringen skal understøtte entydige bedømmelser og være transparente for den enkelte elev/studerende.

Også set ud fra et arbejdsgiversynspunkt er det helt centralt, at man kan regne med, at bedømmelserne af de studerendes faglige præstationer er entydige, og at denne entydighed ikke skrider over tid.

Det er vigtigt for arbejdsgivernes muligheder for en korrekt og fair bedømmelse af de studerendes faglige niveau i forbindelse med jobansøgninger – især når det drejer sig om ansættelse af nyuddannede – at man kan regne med værdien af de karakterer, som fremgår af deres eksamensbeviser. Det gælder både i forhold til forskellige uddannelser, uddannelsesinstitutioner og karakterer givet for år tilbage.

En evt. ny karakterskala bør derfor indrettes, så det bliver så entydigt som muligt for alle bedømmere, hvad de enkelte karakterer dækker over i forhold til læringsmålene på den enkelte uddannelse.

Samtidig er der brug for, at censorkorpset får en større indflydelse på monitorering af karaktergivningen, så inflation i karaktererne modarbejdes.

Hensigten med 7-trinsskalaen er således fx, at 10 % får topkarakteren 12, jf. Karakterkommissionens betænkning (2004). EVAs evaluering af 7-trinsskalaen (2019) viser imidlertid, at der i 2016 blev givet 12-taller ved 15 % af alle eksamener og 17 % af

eksamener på de videregående uddannelser. Andelen af 12-taller er især stor i forbindelse med de afsluttende opgaver. På alle uddannelsesområder har der været et stigende karakterniveau siden 7-trinsskalaen blev indført i 2006/2007.

EVA peger i sin evaluering på, at der er behov for, at karaktergivning kommer til at indgå som en del af den interne kvalitetssikring på de videregående uddannelser for at modvirke denne inflation.

Det kan FA kun bakke op om.

Ad 6. Karakterskalaen skal være anvendelig i en international sammenhæng, og der skal tages hensyn til, at danske studerende ikke stilles dårligere internationalt set.

I takt med globaliseringen bliver det mere og mere uomgængeligt, at den danske karakterskala er kompatibel med internationale standarder i det omfang, sådanne findes. På EU-plan arbejdes med ECTS-skalaen, som også ligner den amerikanske karakterskala. Det vil derfor give god mening, at den danske karakterskala lægger sig op ad og er sammenlignelig med disse standarder. En anden mulighed er at lade sig inspirere af andre nordiske landes karakterskalaer i det omfang, de er kompatible med internationale standarder. Den danske karakterskala skal dog fortsat være talbaseret, så der kan udregnes et gennemsnit.

Vi skal ikke tilbage til 13-skalaen. Det vil være uhensigtsmæssigt netop fordi, den ikke er internationalt sammenlignelig. Dermed ville danske studerende, som ikke har et 13-tal på eksamensbeviset, kunne få vanskeligere ved at konkurrere på lige fod med udenlandske studerende i forbindelsen med ansøgning om optagelse på udenlandske universiteter.

I stedet kunne man overveje en form for ”medalje” for den ekstraordinære præstation i tillæg til topkarakteren i skalaen.

Ad 7. Der skal ikke kunne gives minuskarakterer

FA er meget enig. FA mener ikke, der er behov for to dumpekarakterer og slet ikke en med negativt fortegn. Karakteren -3 har ifølge EVAs evaluering fra 2019 da også kun været anvendt i praksis i ganske begrænset omfang.

En negativ karakter er både ulogisk og unødigt demotiverende for eleven eller den studerende, som bliver ramt.

Karakteren 0 er et andet udtryk for ingenting. Det giver derfor ikke mening at operere med en karakter, som er lavere end ingenting.

En negativ karakter synes at udgøre en straf for den pågældende elev eller studerende. Den risikerer blot at skabe en modvilje mod læring hos den elev eller studerende, som bliver stigmatiseret på denne måde. Det modvirker hele tankegangen bag livslang læring for alle som et afgørende middel til at sikre en omstillingsparat arbejdsstyrke og fast tilknytning til arbejdsmarkedet gennem hele arbejdslivet.

15 Frie Skolers Lærerforening

Med henblik på at undgå et voldsomt pres på elever og studerende, for at imødegå opfattelsen af, at kun de allerhøjeste karakterer (nuværende 10 og 12) er tilstrækkelige og for at undgå den ”inflation” af karaktererne, som for øjeblikket finder sted, foreslår vi fra Frie Skolers Lærerforening følgende:

- Karakterskalaen bør fokusere på viden og kunnen frem for mangler.
- Der bør være bedre sammenhæng og kortere spring mellem karaktererne – især i middelområdet.
- Skalaen og vurderingerne bør tage udgangspunkt i en eller flere tydelige middelkarakterer.
- Middelkarakteren/middelkaraktererne bør være udtryk for det almindeligvis forventelige resultat.
- Lavest mulige karakter bør være 0.
- Anerkendelse af den ekstraordinære præstation bør ikke medføre, at øverste karakter i praksis stort set ikke anvendes (det gamle 13-tal) – alternativt kan det ekstraordinære markeres fx ved en tilføjelse eller skriftlig bemærkning til øverste karakter.

16 Gymnasieskolernes Lærerforening

For Gymnasieskolernes Lærerforening er følgende overordnede krav til skalaen vigtige:

- Den skal understøtte en positiv læringskultur. Det betyder bl.a. at man skal arbejde med, at trinbeskrivelserne bliver formuleret anderledes konstruktivt, end de nuværende, der overfokuserer på fejl og mangler.
- En +-karakter til at belønne det ekstraordinære bør nok undgås. Den vil formentlig kun intensivere den negative præstationskultur/forskubbe jagten på topkarakteren.
- Skalaen kan passende begynde med karakteren 0, og det giver god mening med mere end én dumpekarakter, for at skelne mellem det aldeles uacceptable (kan fx bruges som sanktion ved snyd eller til bedømmelse af et kryds på papiret) og den faglige præstation, der blot er utilstrækkelig.
- Skalaen bør indrettes, så det hverken bliver markant nemmere eller sværere at bestå den samlede studentereksamen. Her kan dog også overvejes tillægskrav (som fx 13-reglen indtil 1989).
- Skalaen bør have flere trin i midten med mindre afstand mellem trinnene, så den kan anvendes bedre til at anerkende mindre faglige fremskridt eller sende signaler om det modsatte.
- En ny karakterskala skal samtænkes med en forandret *anvendelse* af karakterer i uddannelsessystemet, således at man finder en bedre balance mellem brugen af summativ og formativ evaluering. Det er dog afgørende at anerkende, at brugbar formativ feedback er ressourcekrævende.

Man kunne fx overveje om en 8-trins skala fra og med 0 til og med 7 - med 2 som beståkarakter (0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7) opfylder kravene.

Ønsker man én karakter i midten af beståkaraktererne, kan man fx overveje om en 9-trinsskala fra og med 0 til og med 8 - med 2 som beståkarakter (0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8) opfylder kravene.

17 Kommunernes Landsforening (KL)

Kommunernes Landsforening (KL) takker for muligheden for at afgive bidrag til arbejdet i ekspertgruppen for ændring af karakterskalaen.

KL har ikke konkrete forslag til en ny eller justeret karakterskala. I ekspertgruppens arbejde med at udarbejde bud på modeller for en ændret karakterskala anbefaler KL, at gruppen har særlig opmærksomhed på at håndtere følgende to udfordringer, der er identificeret i evalueringen fra 2019:

- De store spring i skalaens midterste karakterer. Det er KL's vurdering, at udfordringen betyder, at det kan være svært for elever og studerende at se faglig progression afspejlet i højere karakterer, hvilket svækker karakterernes anvendelighed til formativ evaluering. En fremtidig karakterskala bør derfor rumme mindre spring, særligt midt på skalaen, end den nuværende karakterskala.
- Karakterskalaens udformning som en "mangelskala", hvor der ses på graden af målopfyldelse og trækkes fra for mangler. Udfordringen kan bidrage til at skabe et fokus på præstation frem for mestring og på reproduktion af viden og færdigheder frem for mere selvstændig, kritisk og kreativ beherskelse af det faglige indhold. Trinbeskrivelserne i en fremtidig karakterskala bør derfor i højere grad end i dag tage udgangspunkt i elevernes tilegnelse og selvstændige mestring af det faglige indhold.

KL har ikke yderligere bemærkninger.

18 Kulturministeriets Rektorer

Konkret bidrag til arbejdet med en ny karakterskala – juli 2020

Kulturministeriets rektorer takker for muligheden for at komme med konkrete bidrag til ekspertgruppens arbejde med nye ønsker til den danske karakterskala.

Vi skal bemærke, at det ikke inden for tidsfristen for indsendelse af bidrag har været muligt at lave større inddragende processer på institutionerne, hvilket kunne have kvalificeret processen yderligere. Vi finder dog, at kommissoriet er ganske klart og vil på baggrund af dette fremsende rektorernes refleksioner og et par konkrete forslag til reviderede karakterskalaer.

Det skal bemærkes, at 7-trinsskalaen på Kulturministeriets område hovedsagligt finder anvendelse på de fire musikkonservatorier og i mindre grad eller slet ikke på Den Danske Scenekunstscole, Den Danske Filmscole og Kunstakademiets Billedkunstscole.

Vi vil overordnet foreslå, at man overvejer at overgå til et karaktersystem baseret på bogstaver i lighed med mange af de lande, vi plejer at sammenligne os med. Bogstaverne ledsages af en tal-mæssig værdisætningsmulighed.

Vi vil konkretisere forslaget i et udkast til en absolut karakterskala i to varianter. Den ene variant rummer muligheden for en særlig udmærkelseskarakter (som et gammeldags ”13-tal”) og i den anden variant begrundes, hvorfor man kan undlade at arbejde med en særlig udmærkelseskarakter. I begge udkast til karakterskalaer kobles bogstavkarakteren med en talværdi, så der kan beregnes gennemsnit. Bogstavkarakterer og betegnelser følger ECTS-systemet. Beskrivelserne relaterer sig til absolut målopfyldelse men ud fra en positiv kreditering af den studerendes præstation og opfyldelse af faglige læringsmål.

Overgang til karaktergivning med bogstaver – hvorfor?

I Danmark har de to seneste karaktersystemer – 13-skalaen og 7-trins-skalaen - været baseret på talsystemer. Derfor er der begrundet frygt for, at der kan opstå forvirring og uklarhed i signalgivingen hos både elever, studerende, undervisere og bedømmere ved overgangen til endnu et talbaseret system.

Erfaringerne ved indførelsen af syvtrins-skalaen har tydeliggjort betydningen af psykologiske forankringer fra tidligere talsystemer. F.eks. har mange bedømmere tøvet med at anvende karakteren 4, fordi den har virket for lav. For lav i forhold til hvad, kan man spørge? I forhold til 13-skalaen som man kendte indgående fra tidligere. Den ækvivalente karakter fra den gamle 13-skala var 7, og blev ikke betragtet som en specielt dårlig karakter - meget ulig 7-trinsskalaens 4-tal. Men de repræsenterer den absolutte vurdering af den samme præstation. Gamle talskalaer har det med at ”spøge” i baggrunden og vanskeliggøre indførelsen af nye talskalaer.

Da man i sin tid indførte 13-skalaen overgik man fra et bogstav-baseret system. Dermed undgik man dengang en sådan systemforvirring.

For at skabe sikkerhed og tryghed i karaktergivingen vil vi derfor foreslå, at kommissionen overvejer at anbefale, at vi i Danmark overgår til et bogstavbaseret system. Man kan f.eks. tage udgangspunkt i ECTS-karaktersystemet, hvilket på forhånd vil sikre en international anvendelighed, der ligestiller danske kandidater med udenlandske i internationale sammenhænge.

En anden fordel ved bogstav-karaktererne er, at det fjerner en evt. uønsket opmærksomhed på talværdierne i det daglige. Man bør her huske, at langt de fleste karakterer gives uden de nødvendigvis indgår i et gennemsnit. Derfor behøver de i mange sammenhænge ikke at have en talværdi.

Forslag A. Ny dansk karakterskala med ekstra udmærkelseskarakter

Ny dansk karakter	Karakterværdi	Betegnelse	Beskrivelse
A+	10	Fremragende med udmærkelse	Karakteren A+ gives kun når fagets mål er meropfyldt ved præstationen, og der er udvist særlig stor originalitet i opgaveløsningen
A	8	Fremragende	Karakteren A gives for den fremragende præstation, hvor alle fagets mål er opfyldt, og der er udvist en høj grad af mestring af faget
B	6	Fortrinlig	Karakteren B gives for den fortrinlige præstation, hvor fagets centrale mål er opfyldt, og der er udvist særlig faglig sikkerhed
C	5	God	Karakteren C gives for den gode præstation, hvor fagets centrale mål er opfyldt og der er udvist faglig sikkerhed
D	4	Jævn	Karakteren D gives for den jævne præstation, hvor de fleste af fagets centrale mål er opfyldt, men der udvises nogen faglig usikkerhed
E	2	Tilstrækkelig	Karakteren E gives for den tilstrækkelige præstation, hvor et minimum af fagets centrale mål er opfyldt. Præstationen er præget af faglig usikkerhed.
Fx	1	Ikke tilstrækkelig	Karakteren Fx gives for den utilstrækkelige præstation, der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål
F	0	Ringe	Karakteren F gives for den helt uacceptable præstation

Karakterværdier kvitterer for forbedringer og præstationsløft – og giver mulighed for gennemsnit.

I en dansk kontekst er vi stadig nødt til at knytte en talværdi til karakteren af hensyn til udregningen af gennemsnitsværdien i forbindelse med adgangsbegrænsninger o. lign. Derfor indføres der i forslaget en karakterværdi, der knytter sig til hver bogstavkarakter.

Værdispringene mellem karakterskalaens trin har indbygget en indikation af graden af præstationsløft, der skal til for at opnå en højere karakter på skalaen og kan på denne måde også udgøre en støtte for bedømmerne i deres vurderinger. F.eks. bør det udløse flere point at løfte sig fra ”lige akkurat bestået” (karakteren E) til den jævne præstation (karakteren D) end at løfte sig fra den jævne præstation (karakteren D) til den gode præstation (karakteren C). Dette kan der tages højde for i værdiansættelsen, der knytter sig til karaktererne.

Desuden kan man overveje, at have forskellig værdisætning af de forskellige trin alt efter uddannelsesniveaet. Det er ikke sikkert, at samme værdisætning skal gælde i folkeskolen som på de videregående uddannelser, idet der kan gælde forskellige overordnede hensyn. Der skal selvfølgelig gælde den samme værdisættelse på tværs af et givent uddannelsesniveau.

Endvidere kan man i det hele taget lettere justere på karaktergivningssystemet efterfølgende ved blot at justere på værdierne, der knytter sig til bogstaverne. Dette bidrager til, at bogstavskalaen kan være mere langtidsholdbar.

Karakterværdierne anvendes til værdisættelse af præstationsløft og beregninger af gennemsnit. I forslaget er der anvendt en værdisættelse, der er en slags revision af syvtrins-skalaen. Karakterværdierne kan alternativt bruges som den egentlige karakter, hvis man alligevel ikke ønsker en overgang til bogstavbaseret karaktersystem. Der er i eksemplet valgt en værdiskala, der går fra 0 til 10, hvor karakterværdien 5 repræsenterer centret af skalaen og den gode præstation. I forslaget er karakterværdien 2 valgt til at repræsentere den akkurat beståede præstation, og karakterværdien 4 repræsenterer den jævne præstation. Dette er velkendt fra syvtrins-skalaen. Samtidig ville man naturligvis kunne bruge tabellen til ækvivalens med ECTS-skalaens bogstavkarakterer. Det er blevet fremført som en mulig ulempe at værdispringene i den øverste del af den foreslåede skala evt. kan give inflation i de øverste værdier.

Beskrivelser af karakterene: Den gode præstation som absolut udgangspunkt

Den gode præstation anvendes som pejlemærke og som det egentlige absolutte udgangspunkt for skalaen. Udgangspunktet er derfor placeret midt i skalaen. Den gode præstation er ud fra almindelige bedømmelsesprincipper karakteriseret ved, at det bedømte lever op til de centrale faglige målsætninger. Dette er det absolutte udgangspunkt. Så kan man leve op til flere eller færre end de centrale faglige målsætninger og derved opnå en anden karakter. Den faglige sikkerhed hvormed præstationen udføres indgår også som en parameter i beskrivelsen af den enkelte karakter. Når den faglige sikkerhed er meget høj kan man tale om en mestring af faget. Ved mestring er den særlige faglige sikkerhed udviklet fra det mere rutinemæssige til et niveau, der giver eksaminanden en høj grad af frihed til eksekvere overbevisende inden for faget.

Høje karakterer, centerkarakterer og lave karakterer

Den nye karakterskala kan inddeles i tre hovedgrupper, der også hurtigt kan give bedømmerne retning på bedømmelserne:

Høje karakterer: A+ og A

Udgangspunktet for de høje karakterer er karakteren A. Den høje karakterer A gives, når der er tale om, at undervisningen og uddannelsen ikke kan forventes at kunne udvikle elever og studerende til højere niveau ud fra de givne læringsmål og fagindhold.

I den høje ende af karakterskalaen skal eleverne/studerende løfte sig meget for at bevæge sig fra A til A+. Derfor er der en værdiforskel på 2 mellem trinnene i de høje karakterer.

Udmærkelseskarakteren A+ er en særlig dansk variant af ECTS-karakteren A, hvor en helt ekstraordinær og selvstændig præstation belønnes. Man kan overveje om den kun skal kunne gives til afsluttende prøver og eksaminer i et givent fag. I internationale sammenhænge gælder den som ECTS-karakteren A, men i dansk sammenhæng giver den bl.a. ekstra point i forhold til gennemsnitsberegninger, ligesom den naturligvis er en helt særlig anerkendelse. Karakteren bør gives ved mindre end 3% af de samlede antal afsluttende prøver og eksaminer på årsbasis på den enkelte skole/uddannelsesinstitution.

Centerkarakterer: B, C og D

Centerkaraktererne ligger i omegnen af det gode resultat (karakteren C):

Karakteren C gives for den gode præstation, hvor fagets centrale og væsentlige mål er opfyldt. Karakteren B gives når den gode præstation, hvor de centrale mål er opfyldt hæves til et fortrinligt niveau gennem en særligt sikker præstation.

Karakteren D gives hvor den gode præstation knapt er opnået og der udvises lidt faglig usikkerhed, men flere centrale mål er opfyldt.

Centerkaraktererne ligger relativt tæt, men det er i dette felt, der ofte er behov for en mere nøjagtig differentiering. Der er en forskel på 1 i karakterværdi mellem centerkaraktererne. For at løfte sig op i de høje karakterer fra karakteren B kræves der et præstationsløft svarende til en karakterværdi på 2.

Lave karakterer: E, Fx og F

De lave karakterer ligger i feltet, hvor man kan diskutere om præstationen er bestået eller ikke bestået i forhold til fagets mål.

Karakteren E gives når præstationen er præget af faglig usikkerhed og kun akkurat rækker til at opfylde et minimum af fagets centrale mål. Karakteren E er således bestået. Det kræver et præstationsløft svarende til en karakterværdi på 2 at hæve sig fra den lave karakter E til centerkarakteren D.

Karakteren Fx gives for den utilstrækkelige præstation, der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål. Karakteren Fx er ikke bestået.

Karakteren F gives for den helt uacceptable præstation. Karakteren F er ikke bestået.

Forslag B: Karakterskalaen uden udmærkelseskarakter

Ny dansk karakter	Karakterværdi	Betegnelse	Beskrivelse
A	8	Fremragende	Karakteren A gives for den fremragende præstation, hvor alle fagets mål er opfyldt, og der er udvist en høj grad af mestring af faget
B	6	Fortrinlig	Karakteren B gives for den fortrinlige præstation, hvor fagets centrale mål er opfyldt, og der er udvist særlig faglig sikkerhed
C	5	God	Karakteren C gives for den gode præstation, hvor fagets centrale mål er opfyldt og der er udvist faglig sikkerhed
D	4	Jævn	Karakteren D gives for den jævne præstation, hvor de fleste af fagets centrale mål er opfyldt, men der udvises nogen faglig usikkerhed
E	2	Tilstrækkelig	Karakteren E gives for den tilstrækkelige præstation, hvor et minimum af fagets centrale mål er opfyldt. Præstationen er præget af faglig usikkerhed.
Fx	1	Ikke tilstrækkelig	Karakteren Fx gives for den utilstrækkelige præstation, der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål
F	0	Ringe	Karakteren F gives for den helt uacceptable præstation

I denne variant er fravalgt muligheden for en særlig udmærkelseskarakter (gammeldags ”13-tal”). Argumentet for fravalget af udmærkelseskarakteren er, at man ved at operere med et mål, der må antages at ligge over læringsmålene risikerer at operere i et felt med manglende gennemsigtighed og potentiel vilkårlighed i forhold til bedømmernes begrundelser for karaktererne.

Igen orienteres skalaen omkring de centrale læringsmål i et givet fag og sikkerheden i opfyldelsen af disse. Skalaen er her inddelt i en høj karakter, tre centerkarakterer og tre bundkarakterer. Ratio-
nalerne er de samme som i forslaget med udmærkelseskarakteren. Endnu en gang er de foreslåede værdier blot et eksempel. Karakterværdierne kan fastsættes efter mange forskellige principper.

Afsluttende bemærkninger

Kulturministeriets Rektorer er selv delte i spørgsmålet om udmærkelseskarakterer eller ej. Derfor ønsker vi ikke at pege på den ene frem for den anden af vore foreslåede modeller.

Flere af institutionerne oplyser, at der findes god anvendelse af den allerede fungerende 7-trins-skala, og at man derfor fint kan arbejde videre med den eksisterende model.

Vi håber at ekspertgruppen kan finde inspiration i nærværende bidrag. Vi ser frem til udvalgets anbefalinger med stor interesse, og skal allerede nu foreslå, at vi får lejlighed til at kommentere på de påtænkte modeller.

19 Landssammenslutningen af Handelsskoleelever

Det er vores opfattelse, at ekspertgruppens repræsentanter for elever og studerende har udarbejdet et særdeles fornuftigt forslag til en karakterskala med 7 trin og en dumpekarakter. Vi har oplevet stor inddragelse ifm. udarbejdelsen af dette forslag, og vi ønsker derfor at udtrykke vores opbakning til dette, idet vi derudover bemærker, at det er væsentligt, at trinbeskrivelserne tænkes sammen med de nuværende formuleringer, alternativt eventuelle reformuleringer af, de faglige mål, der opstilles i læreplanerne for de gymnasiale uddannelser og i uddannelsesbekendtgørelserne for erhvervsuddannelserne, idet vi her oplever en diskrepans f.s.v.a. den nuværende skalas fokus på fejl på den ene side og læreplaner samt uddannelsesbekendtgørelsernes fokus elevens tilegnelse af kompetencer på den anden.

Dertil er det centralt, at en ny karakterskala har fokus på at give eleven en følelse af faglig og personlig progression. F.s.v.a. dette forhold vil en absolut karakterskala altid udgøre en særlig udfordring, idet målet konstant rykkes som eleven forbedrer sig og derfor introduceres for nyt stof, som denne må tilegne sig for at beholde hhv. øge sit karaktermæssige standpunkt, hvorfor vi gerne ser, at en ny karakterskala udover det rent formmæssige hvad angår modellens trin, beskrivelser m.v. også har et eksplicit fokus på underviserens individuelt udarbejdede feedback og evt. -forward på elevens arbejde. Vi ser derudover gerne, at anvendelsen af karakterer i ungdomsuddannelserne indskrænkes, og at læreplaner, undervisning m.v. dertil har et større fokus på mestrings- og tilegnelsesstrategier mht. fagets faglighed og faglige mål.

20 Rektorkollegiet for de Kunstneriske og Kulturelle Uddannelser

Rektorkollegiet for de Kunstneriske og Kulturelle Uddannelser (RKU) har ikke konkrete forslag til udformning af en ændret karakterskala. RKU bemærker her følgende:

RKU tilslutter sig de kriterier, der indgik i kommissoriet for arbejdsgruppen. RKU indgik i den fælles henvendelse af 7. februar 2020 fra 13 rektorkollegier/lederforeninger med fælles anbefalinger til justering af den gældende karakterskala. RKU har i forberedelsen af det fælles brev især lagt vægt på, at de enkelte karakterer udtrykker styrker, frem for mangler; at minuskarakterer ikke bør indgå; at en numerisk revision af skalaen bør sikre, at der bliver samme afstand mellem de enkelte trin samt at en skala bør kunne anerkende den helt ekstraordinære indsats.

21 Rektorkollegiet for de Maritime Uddannelser

Bidrag til ekspertgruppen

Syv trin

For at sikre den mest transparente og entydige brug af karakterskalaen på tværs af sektorer, institutionstyper og uddannelsesniveau, nationalt som internationalt, vurderer SIMAC det som centralt, at de karakterskalaer, som ekspertgruppen vælger at fremlægge, består af 7 trin, hver med en talværdi. Dermed kan konvertering til international skala ske direkte og 1:1, så der ikke er behov for at sammenlægge kategorier. Dermed sikres, at de danske elever og studerende ikke stilles dårligere internationalt set.

Ekstraordinær præstation

Principielt er det vores opfattelse, at en karakterskala, hvis primære formål det er er objektivt at afspejle graden af målopfyldelse, ikke skal anvendes som belønning (og ej heller som straf, for den sags skyld). Vi vurderer dog, at det er muligt at det højeste karaktertrin på skalaen kan forsynes med en udmærkelse, f.eks. + (hvis den højeste karakter er 6, bliver udmærkelsen så 6+; er den højeste karakter 10, bliver udmærkelsen 10+). Dermed understøttes den studerende motivation og nysgerrighed og skalaen opfylder kriteriet i kommissoriet om at anerkende og fremhæve den ekstraordinære præstation. Et evt. + tæller ikke med i gennemsnitsberegningen, og dermed er kriteriet om at det skal være muligt at beregne gennemsnit fuldt ud opfyldt.

Understøttende og studentercentreret læring

Trinbeskrivelserne skal (som nu) knyttes direkte til læringsmålene for viden, færdigheder og kompetencer for det enkelte fag/undervisningsforløb. Dermed tydeliggøres formål, centrale begreber og områder samt anvendelsesmuligheder direkte for eleven/den studerende. Eleven/den studerende motiveres og bliver bedre i stand til at vurdere, om indsatsen og opnåelsen af læringsmål undervejs i forløbet er tilstrækkelig ift. forventningerne og mål – og kan tage medansvar for læringsprocessen, uden at der fokuseres på mangler og fejl. Det kan ligeledes overvejes, hvordan antallet af karakterer anvendes – mange, meget små fag med separate bedømmelser kan virke unødigt fragmenteret og risikerer at medvirke til overfladelæring fremfor at udvikle en dybere og aktiv forståelse for de enkelte fagelementers indbyrdes sammenhænge eller helhedsorienteret professionskendskab – f.eks. større tværfaglige blokke, hvor der arbejdes med virkelighedsnære scenarier.

Karakter som ét af flere elementer

Karakteren for et fag eller et gennemsnit af bestemte fag kan indgå som ét af flere elementer, med en fastsat vægt. Dermed skabes mulighed for at lade andre kriterier indgå for at sikre hensigtsmæssige resultater – f.eks. kan frivilligt foreningsarbejde, erhvervsrettede aktiviteter m.v. indgå sammen med en karakter i forbindelse med optagelseskriterier for en given uddannelse. Det kunne ligeledes være et af flere elementer ved vurdering af, hvorvidt den enkeltes studiefremdrift er hensigtsmæssig og dermed give mulighed for at tilbyde øvrige tiltag for at sikre tilknytningen til studiet og fastholdelse i uddannelsessystemet.

Entydig summativ evaluering og en formativ synliggørelse af progression i læring

Den valgte model for karakterskalaen kan med fordel understøttes af en vejledning, der sikrer optimal forståelse af samspillet mellem den tydelige tilbagemelding i form af karakteren ved summativ evaluering og den formative synliggørelse af progressionen i læringen for at sikre eleven/den studerendes aktive refleksion og tilegnelsen/understøttelsen af egnede studieteknikker og samarbejdsformer. Såfremt eleven/den studerende er tidligt i et givet forløb, kan vejledende kommentarer, henvisning til yderligere materiale eller en reference vedr. hvad der skal til for at opnå evt. manglende læringsmål medvirke til at sikre, at der er klarhed over hvad forløbet indebærer, hvad der forventes af eleven/den studerende, og hvad der i givet fald skal til for at sikre at den enkelte får

mest muligt ud af forløbet og opnår en retvisende karakter ved den summative evaluering.
Vi håber desuden at få lejlighed til at drøfte nærmere ved et møde.

22 Skole og forældre

Skole og Forældre støtter en revision af karakterskalaen. Den fremtidige karakterskala skal efter Skole og Forældres opfattelse:

- Ikke have minuskarakterer.
- Have mindre afstand mellem karaktererne i midten af skalaen set i forhold til den nuværende karakterskala.
- Have lige lang afstand mellem hver enkelt karakter.
- Give mulighed for at anerkende den ekstraordinært gode præstation.

23 Studenterforum UC

Det er Studenterforum UC's holdning, at der skal udarbejdes en ny karakterskala, så springene mellem nogle karaktererne ikke er så store. Til disse skal der følge klare trinbeskrivelser, så det i mindre grad er en subjektiv vurdering. SFUC er modstandere af nulfejls-kultur, så den studerende ikke starter på højeste karakter og tælles ned ud fra fejl. Derudover mener SFUC, at der skal være krav om feedback på alle karakterer eller bestået/ikke bestået. Dette kunne evt. Være et krav om min. 10 linjer.

Et forslag til en ny skal kunne være 0-6 (Hvor 0 er den eneste dumpekarakter og 6 er topkarakter). Det er samtidig vigtigt, at der følger klare trinbeskrivelser. Det giver for os ikke mening at se en karakterskala uafhængigt fra beskrivelserne, da det netop er disse, der skal være udgangspunktet for karakteren. Hvis drøftelsen udelukkende handler om, at finde den korrekte skala, finder vi det bekymrende, da det netop er denne mentalitet, vi forsøger at bevæge os væk fra. Nemlig at en karakter kun er et tal.

Den seneste tid har vist, hvordan studerende i høj grad får større fagligt udbytte, hvis karakteren fjernes. Flere uddannelser har besluttet, at de studerende ikke skulle have en karakter for deres praktikforløb, hvilket har resulteret i, at de studerende har kunnet tænke innovativt og ud af boksen. De har turdet tage chancer, og ikke kun fokuseret på, at opfylde de mål, der er blevet dem givet. Det er den måde vi udvikler os på som mennesker, og i sidste ende er det den måde, vi udvikler vores samfund på. Så vi opfordrer til vores uddannelsessystem i højere grad vil anvende bestået/ikke bestået i de tilfælde, hvor karakteren ikke er nødvendig.

24 Uddannelsesforbundet

- Man kan ikke både belønne den ekstraordinære præstation – og sikre en skala, der er internationalt kompatibel, derfor Ikke tilbage til 13-skalaen
- Væk med minus karakter - dybt uhensigtsmæssig både matematisk og pædagogisk
- Væk fra springene særligt på midten af den nuværende skala – giver både pædagogisk og matematisk hovedpine
- Mindre fokus på mangler – og mere fokus på processen
- Der bør udarbejdes en skala, hvor det at kunne fornemme et fag, at have et særligt hånddelag, kan belønnes. Dette skriver sig imidlertid ind i mindre målstyring og mere proces.